

consulaatspersoneel en de in Rotterdam, wellicht ook elders woonachtige Engelse burgers aan boord zouden nemen; uiteraard zouden zo, in geval van nood, ook allen die bij het werk van de Engelse geheime dienst betrokken waren, aan *Abwehr* en *Sicherheitspolizei* kunnen ontsnappen.

Tot die laatsten behoorde, zoals wij in ons vorig deel beschreven, de Nederlander A. J. J. Vrinten, 'firmant' van 'Zaal & Co', in werkelijkheid een van de naaste medewerkers van het in Den Haag gevestigde bureau van de *Secret Intelligence Service*. Vrinten werd sinds enkele jaren terzijde gestaan door de jeugdige F. A. van Koutrik die in de herfst van '38 zijn diensten mede aan de *Abwehr* ter beschikking gesteld had – feit, dat Vrinten uiteraard onbekend was. Op de ochtend van 10 mei snelden van Koutrik en zijn vrouw naar Vrintens woning. Vrinten (die zich bewust was dat hij, als hij in Duitse handen viel, zijn leven verbeurd had) was er haastig bezig, papieren te verbranden en koffers vol te stouwen. Tijd om alle documentatie te vernietigen, was er niet, maar Vrinten zei dat hij daar al maatregelen voor getroffen had. Men reed per auto naar de 'Malines'; de auto ging nog een keer terug om persoonlijke eigendommen van Vrinten op te halen; 'het gehele archief, en daarin stond een heleboel', bleef, aldus van Koutrik, liggen.¹ In totaal waren er ongeveer honderdzestig passagiers aan boord, allen Engelsen behalve Vrinten, van Koutrik en de hunnen, toen de 'Malines' omstreeks de middag de Nieuwe Waterweg opstoomde en koers zette naar Engeland.² De 'St. Denis' bleef achter – zo ook Vrintens documentatie.

Wat precies met die documentatie gebeurd is, weten wij niet; wèl, dat de *Abwehr* korte tijd later een medewerker van Vrinten, de Waalwijkenaar F. A. Hensen (wiens naam door van Koutrik aan de *Abwehr* doorgegeven was), over zijn relaties met Vrinten ondervroeg; Hensen deelde toen mee, in welk Brabants pension Vrinten zijn vakantie placht door te brengen en in dat pension trof men twee koffers met documenten aan, waarin zich o.m. 'een zeer nauwkeurige boekhouding' bleek te bevinden 'van alle door Vrinten in verband met zijn werkzaamheden gemaakte kosten en betalingen, gedaan aan zijn met name genoemde medewerkers.'³ Reeksen arrestaties en enkele doodvonnissen vloeiden hieruit voort.

★

¹ Getuige F. A. van Koutrik, *Enq.*, dl. IV c, p. 1522. ² Getuige A. J. J. Vrinten, a.v., dl. II c, p. 602. ³ Verhoor van T. A. R. Protze, a.v., punt f, gestenc. bijlage 335, p. 13.